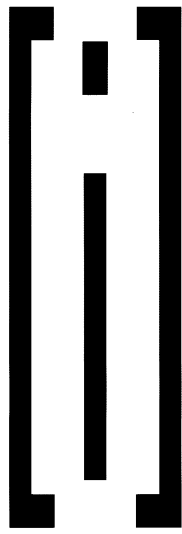

Activiteitenplan en begroting 2019

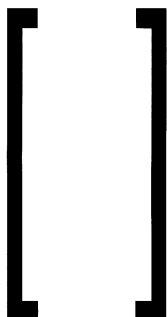
Huurders Belangen Vereniging Etten-Leur

Etten-Leur, november 2018

inhoud

	Inleiding	3/4
1	Activiteitenplan	
1.1	Algemeen	5
1.2	Huurdersraad	5
1.2.1	Taakverdeling	6
1.2.2	Huurdersraadvergaderingen	7
1.2.3	Ondersteuning	7
1.3	Zaakvoerder en taakvrijwilligers	8
1.3.1	Zaakvoerder	9
1.3.2	Taakvrijwilligers	9
1.4	Overleg met Alwel	9
1.4.1	Regulier en thematisch overleg	10
1.4.2	Prestatieafspraken	10
1.4.3	Contact met de Raad van Commissarissen	11
1.4.4	Contacten in kader van individuele belangbehartiging	11
1.4.5	Contact tussen Alwel en complex- en buurtcommissies (CenBC's)	12
1.4.6	Samenwerkingsovereenkomst	12
1.5	Overig overleg	12
1.6	Informereren en raadplegen van en contacten met de achterban	13
1.6.1	Ledenaantal	13
1.6.2	Huurdershulp	14
1.6.3	Collectieve belangbehartiging	14
1.6.4	Huurdersnieuws	15
1.6.5	Website, Facebookpagina en Twitter	15
1.6.6	Huurderspanel	15
1.6.7	Huurdersbijeenkomsten	15
1.7	Complex- en buurtcommissies	16
1.8	Kennisverrijking	17
1.8.1	Lidmaatschappen, abonnementen en literatuur	17
1.8.2	Bijeenkomsten en symposia	17
1.8.3	Scholingen	17
1.9	Huurdershuis	18
2	Begroting	
2.1	Begroting 2019	19
2.2	Toelichting op de begroting	20/21/23

Inleiding

Het doel van de Huurders Belangen Vereniging Etten-Leur (HBV) is het behartigen van de gezamenlijke belangen van bestaande- en toekomstige huurders van Alwel, vestiging Etten-Leur. Samen met de Centrale Huurdersvereniging Alwel Breda (CHAB) en de Huurderadviesraad Roosendaal (HAR) behartigen we de belangen van alle huurders en woningzoekenden van Alwel. In dit activiteitenplan 2019 leest u waar de HBV volgend jaar tijd en geld in wil investeren om dit doel te bereiken. Enkele belangrijke speerpunten staan hieronder kort beschreven.

Overleg drie Huurdersorganisaties Alwel Etten-Leur, Roosendaal en Breda

De Huurders Belangen Vereniging Etten-Leur richt zich met name op de belangen van de huurders van de vestiging Alwel Etten-Leur. Door samen te werken met de huurdersorganisaties van de vestigingen Breda en Roosendaal staan we sterker en kunnen we de belangen van alle huurders optimaal behartigen. In 2019 zullen we daarom, met behoud van de lokale belangenbehartiging, investeren in uitbreiding van de samenwerking met de CHAB en de HAR. Hierbij zullen we de mogelijkheden onderzoeken om te komen tot een overkoepelende samenwerkingsovereenkomst.

Verbetering dienstverlening Alwel.

Bij de fusie hebben we fusieafspraken gemaakt. Een belangrijk onderwerp hierbij was de dienstverlening. Deze zou minstens gelijk moeten blijven en bij voorkeur verbeteren. In 2018 hebben we de eerste ervaringen opgedaan met de nieuwe fusiecorporatie Alwel. Hieruit is gebleken dat de klanttevredenheid over de dienstverlening is teruggelopen. Reden waarom we het gesprek hebben gestart met Alwel om te komen tot verbetering van de dienstverlening. De aanstelling van een kwaliteitsinspecteur die de controle gaat uitvoeren op uitgevoerde reparaties en de medewerker serviceonderhoud die de kwaliteit van de woning en de wensen van de huurder gaat inventariseren, zullen naar onze verwachting bijdragen aan verbetering van de dienstverlening. We zullen aandringen op een snelle werving en start van deze medewerkers en de ontwikkelingen nauwlettend volgen.

Andere manier van werken

De Huurders Belangen Vereniging Etten-Leur wordt steeds meer als gelijkwaardige partij gezien. Dat betekent dat er meer mogelijkheden worden geboden om aan de voorkant met Alwel mee te denken over nieuw beleid en beleidswijzigingen. Dat vraagt ook meer tijd en kennis van de leden van de huurdersraad. Daarom hebben we werkgroepen ingesteld. Hiermee wordt het vele werk en de kennis verdeeld over de leden van de

huurdersraad. In 2019 zullen we daarnaast opnieuw investeren in kennisuitbreiding. Ook uitbreiding van het ledenaantal van de huurdersraad blijft aandacht vragen. Hiermee kunnen we een stevige gesprekspartner blijven.

Ledenwerving

We zien het ledenaantal teruglopen. Dit is met name het gevolg van het overlijden van leden en het feit dat er nauwelijks (nieuwe) huurders lid worden. Gebleken is dat de afspraken die gemaakt zijn met Alwel over het verstrekken van informatie over de Huurders Belangen Vereniging Etten-Leur bij het aangaan van de huurovereenkomst, geen nieuwe leden oplevert. We hebben daarom besloten om de ledenwerving zelf op te gaan pakken. We hebben ook geconstateerd dat de Huurders Belangen Vereniging Etten-Leur en de voordelen van het lidmaatschap nog onvoldoende bekend zijn bij de huurders. In het komend jaar zullen we daarom ook extra aandacht schenken aan de communicatie en informatievertrekking. We gaan er vanuit dat dit meer nieuwe leden dus een grotere achterban en een betere belangenbehartiging oplevert.

Aanpassing website en uitbreiden informatieverstrekking

Eén van de actiepunten is het maken van een nieuwe frissere website. Hierop moet meer en vaker actuele informatie te vinden zijn. En we onderzoeken de mogelijkheid om meer interactie met de huurders via de website mogelijk te maken.

Meer mogelijkheden tot persoonlijk contact.

Om de representativiteit te vergroten, gaan we de mogelijkheden tot persoonlijk contact uitbreiden. We gaan vaker contact leggen met de bewonerscommissies en zullen ook huurders van grondgebonden woningen intensiever en op andere manieren gaan informeren en om hun mening vragen. Daarnaast willen we vaker bereikbaar zijn in het huurdershuis. We gaan daarom een inloophmoment organiseren, waarop bijvoorbeeld een beroep gedaan kan worden op huurdershulp. Maar ook de gelegenheid geboden wordt aan bewonerscommissies om kopieën te maken in het huurdershuis. Daarnaast is iedereen welkom om een vraag te stellen, praatje te maken of een kopje koffie te drinken.

Uiteraard gaan we ons in 2019 ook opnieuw sterk maken voor het behoud van voldoende betaalbare woningen, beperken van woonlasten, armoedebestrijding, nieuwbouw en een goede inzet van de afgesproken fusiebudgetten. Kortom, er is veel werk aan de winkel. Maar we hebben er alle vertrouwen in dat het een mooi jaar gaat worden waarin we de positie van de huurders verder kunnen versterken. We nodigen iedereen uit om samen met ons, hieraan een bijdrage te leveren.

Etten-Leur, november 2018

Johan van der Smissen, zaakvoerder

Activiteitenplan

1.1 Algemeen

Het activiteitenplan en de begroting voor 2019 zijn op dezelfde leest geschoeid als het activiteitenplan en de begroting voor de voorgaande jaren. De organisatorische werkzaamheden van het werkapparaat zijn gescheiden van de inhoudelijke behandeling van de onderwerpen. Die behandeling van de beleids- en andere onderwerpen richting Alwel en de achterban wordt belichaamd door de Huurdersraad.

Het activiteitenplan en de begroting zijn opgesteld in november van 2018 en afgestemd op wat besproken is met de Huurdersraad. Het verwoorden en omzetten in begrotingscijfers is door de penningmeester en zaakvoerder gedaan.

Het activiteitenplan met begroting is gepubliceerd op de website. Op de huurders- en ledenbijeenkomst van 19 november is het activiteitenplan en begroting 2019 vastgesteld.

1.2 Huurdersraad

Tegen het einde van 2018 bestaat de Huurdersraad uit 10 leden. 2018 was een enerverend jaar voor de Huurdersraad, waarin het lang niet altijd gemakkelijk was. In 2018 heeft er een herijking van de werkwijze van de Huurdersraad plaatsgevonden. Er zijn werkgroepen ingesteld die ieder een eigen aandachtsgebied hebben gekregen. Elke werkgroep bestaat uit enkele leden van de huurdersraad. Zij zijn verantwoordelijk voor het onderwerp dat de werkgroep als aandachtsgebied heeft. Ze volgen de ontwikkelingen, wonen bijeenkomsten van de verhuurder bij en leveren hierbij input namens de huurders en de Huurders Belangen Vereniging Etten-Leur. De werkgroep brengt verslag uit aan de huurdersraad en legt voorstellen ter besluitvorming voor aan de huurdersraad. De leden van werkgroepen zorgen dat ze voldoende inhoudelijke kennis opdoen over de onderwerpen waarvoor zij verantwoordelijk zijn.

Ondanks deze werkverdeling vergt het werk van de huurdersraad veel tijd. Verdere uitbreiding van de Huurdersraad is daarom nog steeds erg wenselijk. Wij denken dat zo'n

twalf Huurdersraadleden een goede omvang voor de Huurdersraad is. Dat leidt niet alleen tot een betere werkbelasting, te weten enkele dagdelen per maand, maar zorgt ook voor een betere weerspiegeling van de achterban.

Gelukkig is de sfeer heel goed binnen de huurdersraad. Ieder heeft zijn individuele kwaliteit die bijdraagt aan een goed team. Er wordt hard gewerkt maar we hebben ook plezier. Het is ook belangrijk dat deze balans goed is om te borgen dat we het leuk blijven vinden. Met de huidige werkverdeling en werkwijze, een positieve instelling en hulpvaardigheid naar elkaar zal het zeker lukken. Voor de Huurdersraad zijn er in 2019 tien bijeenkomsten voorgenomen om gezamenlijk de behandeling van onderwerpen en besprekingen voor te bereiden. Dit gebeurt samen met de zaakvoerder. Uiteraard zal ook de onderlinge samenwerking in de bijeenkomsten een belangrijke plaats innemen. Er is viermaal een regulier overleg met Alwel gepland, dat wordt voorafgegaan door een Huurdersoverleg of de voor- of najaarsvergadering.

Als het gaat om de belangenbehartiging voor alle huurders van de drie Alwel-vestigingen Etten-Leur, Breda en Roosendaal, wordt samengewerkt met de CHAB en HAR. Voor de belangenbehartiging op landelijk en regionaal niveau zijn er de bijeenkomsten van de Woonbond en de samenwerkingsbijeenkomsten van de huurdersorganisaties uit woningmarktregio West-Brabant en Hart van Brabant. Wij verwachten dat de bovenregionale activiteiten in het teken zullen staan van het huurbeleid (betaalbaarheid), het klimaatakkoord en verduurzaming, het maken van lokale prestatieafspraken en het informeren en raadplegen van de achterban.

In 2019 zullen we actieve en belangstellende huurders in de gelegenheid stellen om kennis op te doen over actuele onderwerpen die de huurder aangaan. Zo zullen we volgend jaar een cursus Servicekosten organiseren.

1.2.1 Taakverdeling

Zoals hiervoor al gemeld zijn de taken binnen de huurdersraad verdeeld. Er is een aantal werkgroepen ingesteld met een eigen aandachtsgebied en verantwoordelijkheid. Dit zijn de volgende werkgroepen:

- Liberalisatie, Nieuwbouw en verkoop van woningen.
- Betaalbaarheid en beschikbaarheid
- Huisvesting Specifieke Doelgroepen
- Wonen en zorg
- Leefbaarheid en Maatschappelijk vastgoed
- Kwaliteit en Duurzaamheid van woningen
- Dienstverlening

De laatste jaren wordt steeds meer inzet en kennis gevraagd van de leden van de Huurdersraad. Denk aan de extra belasting als gevolg van de Woningwet 2015, maar ook onderwerpen als renovatie, sloop en nieuwbouw, verduurzaming en de samenwerking met steeds meer maatschappelijke partners, zorg- en welzijnsinstellingen vragen het nodige van de Huurdersraadleden.

Voor de vergoedingen aan de leden van de huurdersraad wordt hetzelfde regime als in 2018 gehanteerd. Er geldt een vaste vergoeding van € 50,- per maand.

De Huurdersraad wordt voor de organisatorische taken door de zaakvoerder en taakvrijwilligers ondersteund. Voor ondersteuning bij inhoudelijke behandeling van onderwerpen wordt per onderwerp een goede adviseur gezocht. De Huurders Belangen Vereniging Etten-Leur heeft voor de ondersteuning als zaakvoerder voor de tweede helft van 2018 een overeenkomst gesloten met Johan van der Smissen. Eind van het jaar zal voor 2019 een besluit genomen worden over voortzetting of beëindiging van deze ondersteuning. De werkzaamheden van de zaakvoerder worden gescheiden van het adviseurschap. Onderdeel van de werkzaamheden van de (tijdelijke) zaakvoerder is het coachen en begeleiden van de Huurdersraad naar een grote zelfstandige en gelijkwaardige gesprekspartner van de verhuurder, de gemeente en andere organisaties in het werkveld. Voor inhoudelijke ondersteuning kan de huurdersraad indien nodig een adviseur inhuren.

Er wordt in 2019 een groepsbindingsactiviteit georganiseerd, waaraan ook de taakvrijwilligers kunnen deelnemen.

1.2.2 Huurdersraadvergaderingen

In de planning wordt rekening gehouden met tien bijeenkomsten van de Huurdersraad. In deze bijeenkomsten wisselen de leden van gedachten over de (beleids)onderwerpen en bereiden zij de bijeenkomsten met Alwel, de collega-huurdersorganisaties bij Alwel en de achterban voor. Verder houdt de Huurdersraad toezicht op het functioneren van de zaakvoerder. Als er aanleiding is komt de Huurdersraad vaker bijeen.

1.2.3 Ondersteuning

Zoals vermeld zijn er twee vormen van ondersteuning:

1. Organisatorisch door de aangestelde zaakvoerder.

De zaakvoerder en de taakvrijwilligers zullen de Huurdersraad ontlasten met de uitvoering van de organisatorische taken. Het zo gevormde werkapparaat moet er voor zorgen dat het binnen de vereniging soepel loopt en dat de Huurdersraad vrijwel alle energie en tijd aan de inhoudelijke behandeling van onderwerpen kan besteden.

2. Inhoudelijk door een adviseur. Per onderwerp wordt de juiste adviseur gezocht. Op corporatieniveau desgewenst in samenwerking met de CHAB en de HAR.

Om onderwerpen inhoudelijk goed te kunnen behandelen is deskundigheidsondersteuning onontbeerlijk. Twee elementen springen eruit:

- a. Het aanreiken van kennis en informatie over onderwerpen, zodat zinvolle beraadslagingen mogelijk worden;
- b. Het verwoorden van de mening en standpunten van de Huurdersraad en de vereniging.

Beide vormen van ondersteuning worden apart begroot. Samen vergen zij een forse inzet uit het beschikbare budget. De inzet van taakvrijwilligers en groeiende kennis en ervaring van de Huurdersraad kan de behoefte aan organisatorische ondersteuning verminderen.

De ondersteuning in projecten is hierbij buiten beschouwing gelaten. Deze wordt afzonderlijk overeengekomen met de verhuurder op het moment dat een project zich aandient. De kosten van de ondersteuning bij projecten komen voor rekening van Alwel

1.3 Zaakvoerder en taakvrijwilligers

De afgelopen jaren is een scheiding tussen het werkapparaat (zaakvoerder met taakvrijwilligers) en de Huurdersraad in de praktijk gebracht. Dat is een scheiding tussen de uitvoerende, organisatorische taken en de belangenbehartiging en het inhoudelijk informeren en raadplegen van de achterban. In deze paragraaf wordt een beknopte omschrijving van de verantwoordelijkheden en taken van de zaakvoerder gegeven en aangegeven hoe aangekeken wordt tegen de functie van de taakvrijwilligers.

1.3.1 Zaakvoerder

De zaakvoerder is verantwoordelijk voor de organisatie en de uitvoering van taken. Het is pas een ontlasting voor de Huurdersraad als de zaakvoerder zelfstandig zijn werkzaamheden organiseert en uitvoert. Beoordeling van het functioneren, moet op basis van het resultaat gebeuren. Aan de hand van de resultaten over 2018 neemt de Huurdersraad aan het eind van 2018 een besluit over de voortzetting of beëindiging van de inzet van de zaakvoerder. Het benoemen en beoordelen van de zaakvoerder is aan de Huurdersraad. De huurdersraad bepaalt aan de hand van de gewenste ondersteuning en het beschikbare budget voor welk aantal uren de zaakvoerder wordt ingehuurd. Indien omstandigheden wijzigen kan in onderling overleg tussen de huurdersraad en de zaakvoerder het aantal beschikbare uren naar beneden of naar boven worden bijgesteld.

Een opsomming van de verantwoordelijkheden en taken van de zaakvoerder op hoofdlijnen:

- opstellen van het activiteitenplan en de begroting;
- verzorgen van de financiële en ledenadministratie;
- het innen van de contributie;
- opstellen van het jaarverslag;
- zorgen voor de beschikbaarheid van het Huurdershuis en de bijbehorende faciliteiten voor de activiteiten;
- organiseren van de bijeenkomsten die onder de vlag van de HBV worden gehouden, inclusief het verzorgen van de uitnodigingen en het verslag;
- verzorgen van de informatie aan de leden aan de overige huurders, onder meer met inzet van het Huurdersnieuws, e-mail, facebook en de website;
- inspelen op de behoeftes van de Huurdersraad;
- inhoud geven aan de Huurdershulp.

De zaakvoerder laat zich in de uitvoering van zijn taken ondersteunen door zogenaamde taakvrijwilligers. De taakvrijwilligers ontlasten de zaakvoerder.

1.3.2 Taakvrijwilligers

Vrijwilligers zijn heel belangrijk voor de Huurders Belangen Vereniging. Voor enkele specifieke en specialistische werkzaamheden (taken) is de term "taakvrijwilliger" bedacht.

De inzet van taakvrijwilligers geldt voor de volgende vijf terreinen:

1. het Huurdershuis (beheer en schoonhouden);
2. informatie- en communicatietechnologie (ICT);
3. het huurderssecretariaat;
4. de leden- en financiële administratie;
5. de redactie die zorg draagt voor communicatie naar de leden, waaronder het Huurdersnieuws, de inhoud van de website en de Facebookpagina.

Voor het Huurdershuis neemt Netty van Iersel-Godrie de rol van gastvrouw voor haar rekening. Cocky Rogiers zorgt dat het netjes en schoon blijft. Willy Exalto verzorgt de leden- en financiële administratie, de contributie-inning en de bijbehorende correspondentie naar de leden. Voor de communicatie, het huurderssecretariaat en de redactie van de het huurdersnieuws zorgt Betty Exalto. Voor goed werkende ICT-voorzieningen zorgt Michel van Beek.

Voor de taakvrijwilligers is een vrijwilligersvergoeding beschikbaar (zie begroting), waarbij de fiscale regeling in acht wordt genomen. Dat laatste wil zeggen dat de totale vergoeding voor een persoon nooit hoger dan € 1.500,- per jaar kan worden.

1.4 Overleg met Alwel

Net als elk jaar zijn er ook in 2019 op verschillende niveaus vele contacten tussen Alwel, de gemeente Etten-Leur en de Huurders Belangen Vereniging Etten-Leur. Zo vind er vier keer per jaar een formeel regulier overleg plaats met de vestigingsmanager, ongeveer twee keer per jaar is er een bestuurlijk contact en eveneens twee keer per jaar is er overleg met de hele raad van commissarissen of de huurderscommissarissen. Ongeveer vier keer per jaar is er daarnaast een voorzittersoverleg van de drie huurdersorganisaties met de verantwoordelijke bestuurder van Alwel. In 2019 vind er verder minimaal één keer een overleg plaats met de verantwoordelijk wethouder van de gemeente Etten-Leur. Daarnaast is de gemeenteraad uitgenodigd om op 28 januari 2019 met de huurdersraad kennis te maken en in gesprek te gaan over actuele onderwerpen die de huurders aangaan.

1.4.1 Regulier en thematisch overleg

Net als in de voorgaande jaren wordt er op het niveau van Etten-Leur voor elk kwartaal een overleg op corporatieniveau tussen Alwel en de Huurders Belangen Vereniging gepland (regulier overleg). In het verleden was dat tevens het overleg op corporatieniveau. Door de fusie tussen AlleeWonen en Alwel is dat in de toekomst anders. Nieuw is het overleg op corporatieniveau, waarbij er drie huurdersorganisaties zijn betrokken: CHAB, HAR en Huurders Belangen Vereniging Etten-Leur.

Als een gevolg van de Parlementaire enquête in 2014 is er de Woningwet 2015 gekomen. Daarin staan een aantal nieuwe rechten die uitsluitend gelden voor huurdersorganisaties in de corporatiesector. De meest in het oog springende zijn de gelijkwaardige positie ten opzichte van de gemeente en corporatie bij het bespreken en afsluiten van prestatieafspraken. In september 2018 zijn door de leden van de huurdersraad de gesprekken met de gemeente en Alwel gestart over de prestatieafspraken voor 2019. De concept prestatieafspraken zullen naar verwachting in de najaarsvergadering van november 2018 aan de algemene ledenvergadering ter instemming worden voorgelegd.

Naast de afspraken voor de jaarschijf 2019 blijven de bestaande afspraken uit 2017 en de Kader prestatieafspraken 2018 – 2022 (fusieafspraken) gehandhaafd. Het monitoren van de realisatie van deze afspraken is een belangrijk onderwerp dat elk trimester met de gemeente en Alwel wordt besproken.

De voorbereiding van het reguliere overleg samen met de georganiseerde huurders (bewonerscommissies) en leden tijdens het Huurdersoverleg wordt gehandhaafd. Voor elk regulier overleg met Alwel is een Huurdersoverleg gepland.

1.4.2 Prestatieafspraken

De prestatieafspraken zijn beleidsmatig het belangrijkste onderwerp. Naast Alwel is de gemeente Etten-Leur ook gesprekspartner. De drie partijen bespreken hetgeen Alwel de komende jaren moet presteren op basis van gelijkwaardigheid, maar omdat het om een overeenkomst gaat vinden alle drie dat ook wederkerigheid belangrijk is. Dus komen niet alleen de prestaties van Alwel te sprake, maar ook die van de gemeente en huurders.

Onderwerpen die (verplicht) in de prestatieafspraken worden opgenomen zijn:

- betaalbaarheid en beschikbaarheid
- huisvesting urgente doelgroepen
- wonen met zorg en ouderenhuisvesting
- nieuwbouw, kwaliteit en energiezuinigheid bestaande voorraad (onder meer het realiseren van een energiezuinige sociale huurwoningvoorraad conform de afspraken in het Nationaal Energieakkoord en het Convenant Energiebesparing Huursector)
- (des)investeringen vrije sector huur en koopwoningen

- verkoop en liberaliseren van huurwoningen
- leefbaarheid

1.4.3 Contact met de Raad van Commissarissen

Zoals hiervoor al gemeld is er ook voor 2019 rekening gehouden met twee contactmomenten met de Raad van Commissarissen van Alwel of een vertegenwoordiging hiervan in de persoon van twee of drie huurderscommissarissen. Doel van deze bijeenkomst is dat leden van de Raad van Commissarissen en de Huurdersraad kennismaken en elkaar vertrouwd maken met de werkwijze van beide organen. Ook is er gelegenheid om informeel van gedachten te wisselen over belangrijke thema's binnen de volkshuisvesting.

Door de fusie moeten we afwachten hoe de contacten met de Raad van Commissarissen zullen worden georganiseerd. Het kan zijn dat er twee bijeenkomsten tussen de drie huurdersorganisaties en de Raad van Commissarissen worden gepland. Van belang is dat de commissarissen op de hoogte blijven van de lokale onderwerpen die spelen in de vestigingen. In 2018 is één nieuwe commissaris op voordracht van de drie huurdersorganisaties benoemd. Dit is mevrouw Ingeborg de Jong. Samen met mevrouw Katinka Timmermans en de heer Eric de Bruijn vormen zij de huurderscommissarissen die bijzondere aandacht hebben voor de huurdersbelangen binnen de raad van commissarissen. Deze commissarissen worden uitgenodigd voor bijeenkomsten die de Huurders Belangen Vereniging organiseert om te informeren en te raadplegen.

1.4.4 Contacten in het kader van individuele belangbehartiging

Huurdershulp is van oudsher een sterke activiteit van de Huurders Belangen Vereniging Etten-Leur. Individuele huurders of een complex- of buurtcommissie die ondersteuning zoeken in hun contacten met Alwel of de gemeente in het kader van hun huisvesting kunnen contact met Huurdershulp leggen. Desgewenst wordt een afspraak met hen gemaakt. Huurdershulp wordt bemest door Piet Kas en Susanne Feenstra. Uiteraard kunnen Piet en Susanne terugvallen op de deskundigheid van de zaakvoerder en de Woonbond.

Voor de bemensing van Huurdershulp is een vrijwilligersvergoeding beschikbaar.

In 2019 zal beter worden gecommuniceerd naar de huurders waarvoor en hoe men een beroep kan doen op Huurdershulp. Aan de hand van de ervaringen met Huurdershulp vind met regelmaat overleg met Alwel plaats om de dienstverlening tegen het licht te houden en waar mogelijk verbetermogelijkheden met elkaar te bespreken.

1.4.5 Contact tussen Alwel en complex- en buurtcommissies (CenBC's)

In de samenwerkingsovereenkomst zijn de afspraken over het overleg tussen Alwel en complex- en buurtcommissies (CenBC's) vastgelegd. De CenBC's en Alwel hebben afspraken over een praktische invulling van hun overleg. Als er niet aan de bel

getrokken wordt, wordt er van uitgegaan dat deze contacten naar tevredenheid verlopen.

In de samenwerkingsovereenkomst hebben Alwel en de Huurders Belangen Vereniging ook afgesproken dat zij de oprichting van complex- en buurtcommissies stimuleren. De verwachting is dat in 2019 een nieuwe bewonerscommissie wordt opgericht voor het nieuwbouwappartementencomplex aan de Juvenaatlaan.

CenBC's kunnen altijd een beroep doen op de Huurders Belangen Vereniging Etten-Leur voor ondersteuning. Over een dergelijke ondersteuning worden afspraken op maat gemaakt.

Als er sprake is van herstructurerings-, renovatie- en/of groot onderhoudsprojecten of een oriëntatie op de toekomst van woningen vindt de Huurders Belangen Vereniging de betrokkenheid van de bewoners essentieel. In dergelijke gevallen zal de Huurders Belangen Vereniging de oprichting van een commissie initiëren en ondersteunen. Ook zal zij de mogelijkheid van professionele ondersteuning naar keuze van de bewoners onder de aandacht brengen. In artikel 3.5 van de samenwerkingsovereenkomst zijn daar budgettaire faciliteiten voor geregeld.

In 2019 lopen de projecten Orgelhof en Van 't Hoffstraat door. Opgestart worden de onderzoeken naar de toekomst van de woningen A.M. de Jongstraat en Nieuwe Kerkstraat. Eind 2019 moet duidelijk zijn wat het toekomstscenario voor deze woningen is.

De Huurders Belangen Vereniging Etten-Leur vindt dat bewoners betrokken moeten worden bij de afweging die voor hun woningen wordt gemaakt. Als zij dat wensen kunnen zij aanspraak maken op professionele ondersteuning. Hierover zijn afspraken gemaakt in de prestatieafspraken en de samenwerkingsovereenkomst.

1.4.6 Samenwerkingsovereenkomst

In 2017 is een nieuwe samenwerkingsovereenkomst getekend. Voor de Huurders Belangen Vereniging Etten-Leur is dat de komende jaren de basis voor de samenwerking met Alwel. De samenwerking op corporatieniveau is heel goed te combineren met de afspraken uit de samenwerkingsovereenkomst.

De samenwerkingsovereenkomst kan worden ingezien op de website van de Huurders Belangen Vereniging (www.hbvettenleur.nl). Nieuw is de samenwerking tussen de drie huurdersorganisaties CHAB, HAR en de Huurders Belangen Vereniging Etten-Leur. In 2019 wordt bezien of deze samenwerking kan worden vastgelegd in een overkoepelende samenwerkingsovereenkomst op corporatieniveau. Hiermee kan de positie van de huurders en hun belangenbehartiging ten opzichte van Alwel worden versterkt.

1.5 Overig overleg

Naast het overleg met Alwel en de gemeente wordt er lokaal ook overleg gevoerd met maatschappelijke organisaties in Etten-Leur over onderwerpen die te maken hebben met volkshuisvesting.

Regionaal is er het overleg binnen de woningmarktregio West-Brabant en Hart van Brabant. Er worden bijeenkomsten georganiseerd waar telkens een thema wordt besproken en onderling worden ervaringen uitgewisseld.

Provinciaal en landelijk is er de deelname aan door de Woonbond georganiseerde bijeenkomsten.

1.6 Informeren en raadplegen van en contacten met de achterban

Informeren en raadplegen van de achterban is naast het overleg met Alwel de belangrijkste activiteit. De invulling van die activiteit is voor 2019 een speerpunt voor de Huurdersraad, waarbij in eerste instantie wordt uitgegaan van de op dit moment beschikbare middelen. Het gebruik daarvan wordt zoveel mogelijk geoptimaliseerd. Om de informatieverstrekking naar de achterban te verbeteren zal in 2019 de website worden vernieuwd waarbij onderzocht wordt of er meer interactie met de huurder mogelijk is. Daarnaast wordt in overleg met Alwel bezien hoe deelname aan een klantenpanel kan worden vormgegeven. Om de representativiteit te vergroten, gaan we de mogelijkheden tot persoonlijk contact uitbreiden. We gaan vaker contact leggen met de bewonerscommissies en zullen ook huurders van grondgebonden woningen intensiever en op andere manieren gaan informeren en om hun mening vragen. Daarnaast willen we vaker bereikbaar zijn in het huurdershuis. We gaan daarom een inloophmoment organiseren, waarop bijvoorbeeld een beroep gedaan kan worden op huurdershulp.

1.6.1 Ledenaantal

Een van de indicatoren voor het draagvlak van de Huurders Belangen Vereniging Etten-Leur is het ledenaantal. We zien het ledenaantal teruglopen. Eind 2018 hebben we ongeveer 550 leden..

De ledenvergadering heeft nadrukkelijk uitgesproken dat het belangrijk is, dat de Huurders Belangen Vereniging Etten-Leur een vereniging blijft en dus gedragen wordt door haar leden. In 2019 gaan we een nieuwe manier van ledenwerving hanteren waarbij de huurders persoonlijk door de Huurders Belangen Vereniging Etten-Leur worden geïnformeerd over de voordelen van het lidmaatschap:

- gebruik van Huurdershulp;
- gebruik verenigingsfaciliteiten;
- vier maal de ledeneditie van het Huurdersnieuws met de Huurwijzer in de bus;
- medezeggenschap over verenigingszaken;
- recht op deelname aan de voorbereiding van het overleg met Alwel en de collega-huurdersorganisaties.

Als speerpunt voor 2019 zien we het extra aandacht schenken aan de communicatie en informatievertrekking aan huurders over de Huurders Belangen Vereniging en de voordelen van het lidmaatschap. We gaan er vanuit dat persoonlijk contact en een betere informatie meer nieuwe leden dus een grotere achterban en een betere belangenbehartiging oplevert. Daarnaast is er aandacht voor het oprichten van een bewonerscommissie in de nieuwe appartementencomplexen aan de Juvenaatlan.

In 2019 is de contributie € 12,00 per jaar. Dat is gelijk aan het bedrag uit het door de leden op 30 mei 2012 vastgestelde contributiebeleid.

1.6.2 Huurdershulp

De individuele belangbehartiging voor leden is belangrijk voor de Huurders Belangen Vereniging Etten-Leur. Deze faciliteit is voor veel huurders een belangrijke reden om lid te zijn. De individuele belangbehartiging heeft de naam Huurdershulp gekregen. Leden kunnen op drie manier contact opnemen:

1. telefonisch door te bellen naar 06-37441525 of 06-34349191
2. per e-mail naar het e-mailadres: huurdershulp@hbvettenleur.nl
3. per post naar Liesbosweg 40C, 4872 NE Etten-Leur

In alle gevallen zal Piet Kas of Susanne Feenstra u snel van dienst zijn. Zij bemensen Huurdershulp in 2019, als het gaat om de individuele ondersteuning.

Elk verzoek tot ondersteuning wordt individueel beoordeeld en is exclusief voor leden. Met de verzoeker wordt afgesproken op welke wijze de ondersteuning vanuit de Huurders Belangen Vereniging vorm wordt gegeven. Eind 2019 is de inhoud van Huurdershulp opnieuw vastgesteld. Hiermee is voor de huurder duidelijk wat Huurdershulp inhoudt en wat niet. In 2019 besteden we extra aandacht aan de communicatie over de inhoud van Huurdershulp en hoe men hier gebruik van kan maken. Als proef starten we in 2019 met een inloopmoment waarmee ook via persoonlijk contact een beroep op Huurdershulp kan worden gedaan.

Daarnaast is er de ondersteuning in de projecten. Daar zijn Susanne Feenstra en Piet Kas degenen die namens de Huurders Belangen Vereniging Etten-Leur erop toezien dat bewoners goed worden gefaciliteerd, zodat zij in staat worden gesteld op gelijkwaardige wijze met de corporatie te overleggen.

1.6.3 Collectieve belangenbehartiging

De collectieve belangenbehartiging is de activiteit die in het verleden de meeste aandacht kreeg. Lokaal door de contacten met Alwel en de gemeente Etten-Leur. Landelijk via het lidmaatschap bij de Nederlandse Woonbond. Door de fusie is er een laag bijgekomen, die van het corporatieniveau.

De Huurdersraad wil deze activiteiten handhaven, maar schenkt daarnaast veel aandacht aan het informeren en raadplegen van de huurders. De laatste jaren is er een veel beter evenwicht bereikt tussen de belangenbehartiging en de contacten met de achterban. Dit komt de representativiteit van de Huurders Belangen Vereniging ten goede.

1.6.4 Huurdersnieuws

In 2019 wordt de in 2013 geïntroduceerde ledeneditie van het Huurdersnieuws gehandhaafd. Samen met de Huurwijzer, het Woonmagazine van de Woonbond voor huurders, wordt er elk kwartaal een ledeneditie bij de leden bezorgd.

De zaakvoerder is samen met de redactie (zie § 1.3.2) verantwoordelijk voor de uitgave van het Huurdersnieuws. Inhoudelijk proberen zij het Huurdersnieuws zo aantrekkelijk en zinvol mogelijk te vullen. Uitnodigingen en verslagen van de huurdersbijeenkomsten zullen in de nieuwsbrieven worden opgenomen, eventueel met een verwijzing naar de website. Het is dus van belang de activiteiten af te stemmen op de uitgavedata van de "Huurwijzer". Voor elk Huurdersnieuws wordt geprobeerd zo actueel mogelijk te zijn, maar de praktijk leert dat de weken die nodig zijn voor de productie en bezorging het lastig maken om de laatste ontwikkelingen mee te nemen. Actueel nieuws zal in 2019 dus meer op een andere manier gedeeld moeten worden met de achterban. Hierbij zal de website meer worden ingezet en social media. Ook zal vaker de publiciteit gezocht worden door middel van persberichten.

1.6.6 Website, Facebookpagina en Twitter

Prioriteit is om de website te actualiseren en actueel te houden een gezamenlijke taak van Betty Exalto en Michel van Beek. Voor huurders en leden moet dit de makkelijkst toegankelijke informatiebron zijn over de Huurders Belangen Vereniging Etten-Leur en haar activiteiten zijn. Mogelijk kan er in loop van 2019 gewerkt worden aan het interactief maken van de site, zodat bezoekers er ook reacties op kunnen achterlaten of met elkaar in debat kunnen.

We hebben een Huurders Belangen Vereniging Etten-Leur facebookpagina. Deze proberen we zo actueel mogelijk te houden door middel van het delen van berichten. Website en facebookpagina moeten elkaar ondersteunen en versterken.

1.6.7 Huurderspanel

Alwel heeft een klantenpanel. We zijn in gesprek over aansluiting van de Huurders Belangen Vereniging Etten-Leur en huurders bij dit panel.

1.6.8 Huurdersbijeenkomsten

Er worden tenminste twee huurders- en ledenbijeenkomsten georganiseerd. In het voorjaar moet de Huurders Belangen Vereniging Etten-Leur het jaarverslag aan de leden voorleggen (verenigingsrecht) en in het najaar "moet" de HBV de voorgenomen activiteiten voor het komende jaar voorleggen (Overlegwet). De vorm en overige onderwerpen op deze bijeenkomsten zijn echter vrij. Aan de hand van interessante, actuele, volkshuisvestelijke thema's verpakt in aantrekkelijke vormen wil

de Huurders Belangen Vereniging Etten-Leur verder werken aan de populariteit van de bijeenkomsten. Samenwerking met Alwel en de gemeente is daarbij zeer gewenst.

De planning is dat in april de voorjaarsvergadering wordt gehouden. Tijdens deze bijeenkomst wordt ruimte gereserveerd om het jaarverslag 2018 voor te leggen. De huurverhoging per 1 juli en de uitwerking van de afspraken uit het Kader prestatieafspraken 2018 – 2022 (inclusief meerwaarde fusie) zijn voor de hand liggende onderwerpen.

In september organiseert de Woonbond haar landelijke ledendag. De Huurdersraadleden, taakvrijwilligers en complexcommissiesleden worden uitgenodigd om deel te nemen. Eind 2019 is het jaarlijkse regiosymposium van de Woonbond. Als het onderwerp bekend is wordt bekeken voor welke actieve huurders en leden het onderwerp interessant is. Deze mensen wordt aangeboden om aan het symposium deel te nemen.

In november staat de najaarsvergadering op de agenda, waarvan de vorm nog moet worden bepaald. Het belangrijkste onderwerp zullen de prestatieafspraken 2020 zijn. Ook zal aan de leden een activiteitenplan met begroting voor 2020 worden voorgelegd.

1.7 Complex- en buurtcommissies

Er is een groeiend aantal complex- en buurtcommissies (CenBC's) in Etten-Leur. Eind 2018 zijn er 23 actieve complexcommissies (Albatros, Azurea, Beiaardflats, Burchtplein, Contrefort&Chrispijn, De Dahlia, Kapelstraat, Lumenstaete, Magnolia, Oderkerkpark & v. Kuijckflat, De Pauw, Rosea, Rozengaard, Schakel 3 en 4, Schakel 2 en 7, St.Martinuspark, St. Martinushof, Van 't Hoffstraat, Viridea, De Schipper& de Molenaar, De Wachter&Valpoort en de BAG BewonersAdviesGroep) die opkomen voor de belangen van de complexbewoners. Het is aan de HBV om te stimuleren dat de commissies zich bij haar aansluiten. In samenwerking met een aantal CenBC's is in 2009 een regeling voor financiële ondersteuning getroffen. Voor 2012 is deze regeling in overleg met de CenBC's weer gaan gelden. In 2019 wordt de regeling gecontinueerd.

Zoals al eerder aangegeven wordt het regulier overleg onder andere samen met de CenBC's in de voorjaarsvergadering, najaarsvergadering of het Huurdersoverleg voorbereid. Daarnaast is er het voornemen om een ontspanningsactiviteit in het programma op te nemen.

Daar waar het van belang is, zal de Huurders Belangen Vereniging actief het oprichten van een complex- of buurtcommissie ondersteunen. In § 1.6.1 is al aangegeven dat het speerpunt in 2019 de contacten zijn met de bewonerscommissies en de huurders in de woningen waar een afweging over de toekomst wordt gemaakt of waar grootonderhoud en/of verduurzaming een rol speelt. Het ligt voor de hand dat bewoners een afvaardiging in de vorm van een commissie samenstellen. Daarnaast is er aandacht voor (nieuwe) appartementencomplexen, waar nog geen complexcommissie actief is. Denk aan de nieuwe appartementen aan de Juvenaatlân.

1.8 Kennisverrijking

Het is belangrijk dat de actieve huurders weten waar het over gaat in alle verschillende bijeenkomsten. Kennis is onontbeerlijk. Het is een taak van de Huurders Belangen Vereniging om in kennis te voorzien door informatie te verstrekken en scholingen aan te bieden.

Er zal in 2019 nadrukkelijk gekeken worden naar het aanbod dat de Woonbond aanbiedt in het kader van het lidmaatschap. Hieraan zijn meestal geen of zeer geringe kosten verbonden. Daarnaast is er een betaald aanbod dat naast het Woonbond Kennis- en Adviescentrum ook door andere organisaties wordt aangeboden. We zullen in 2019 in ieder geval een cursus servicekosten opzetten.

1.8.1 Lidmaatschappen, abonnementen en literatuur

De Huurders Belangen Vereniging Etten-Leur heeft verschillende mogelijkheden om informatie te verstrekken. Het Woonbondlidmaatschap geeft de toegang tot bladen, brochures en andere informatie, waaronder de Huurderslijn. Daarnaast zijn er abonnementen op vakliteratuur. Ook internet is een informatiebron.

In het Huurdershuis is een bescheiden bibliotheek met brochures en tijdschriften over actuele onderwerpen.

1.8.2 Bijeenkomsten en symposia

Er wordt elk jaar een scala aan volkshuisvestelijke bijeenkomsten en symposia georganiseerd door vele instituten. Naast de aangeboden kennis zijn ook de ervaringsuitwisselingen met andere organisaties interessant.

De Huurders Belangen Vereniging houdt het aanbod van cursussen, symposia en seminars in de gaten om een passend aanbod voor de actieve huurders uit te selecteren, voor zover het budget dat toelaat.

1.8.3 Scholingen

Om kennis en vaardigheden op te doen zijn scholingen belangrijk. De Huurders Belangen Vereniging wil zoveel mogelijk actieve huurders relevante cursussen aanbieden. Het voornemen is om scholingen over actuele onderwerpen te organiseren. Onderwerpen die in het overleg met Alwel op de agenda staan zijn daarbij leidend.

1.9 Huurdershuis

De Huurders Belangen Vereniging Etten-Leur is prima gehuisvest aan de Liesbosweg 40c. De bruikbaarheid van de ruimte is enorm opgewaardeerd door de verbouwing eind 2017.

Het Huurdershuis wordt vooral als vergaderruimte gebruikt. De royale ruimte biedt echter mogelijkheden voor een veelheid aan activiteiten. Het huurdershuis wordt ook door een aantal maatschappelijke organisaties gebruikt voor bijeenkomsten. Uiteraard hebben de activiteiten van de HBV en de complex- en buurtcommissies voorrang, mits er tijdig wordt gereserveerd.

Het is voor derden mogelijk om tegen een vergoeding van vijftien euro per dagdeel het Huurdershuis te gebruiken.

Reserveren kan door contact op te nemen met de gastvrouw (tel. 06-37195221 of huurdershuis@hbvettenleur.nl).

[2]

Begroting

2.1 Begroting 2019

Inkomsten

Contributie	€ 7.200,00
Bijdragen Alwel (maximaal)	91.920,00
	<hr/>
Totaal inkomsten	€ 99.120,00

Uitgaven

Huurdershuis	€ 9.700,00
Informatie- en communicatietechnologie (ICT)	4.250,00
Organisatie- en administratiekosten	30.850,00
Kosten Huurdersraad, Huurdershulp en werkgroepen	11.900,00
Complex- en buurtcommissies	5.000,00
Informeren en raadplegen leden en overige huurders	10.000,00
Lidmaatschap Nederlandse Woonbond	7.400,00
Deskundigheidsondersteuning	10.000,00
Kennisverrijking	6.000,00
	<hr/>
Totaal uitgaven	€ 95.100,00
Exploitatiesaldo 2019	€ 4.020,00

2.2 Toelichting op begroting

Voor de posten waarvoor het relevant is wordt een toelichting verstrekt.

In overeenstemming met de voorgaande jaren worden investeringen in inventaris en apparatuur niet geactiveerd, maar in één keer ten laste van de exploitatierekening gebracht.

Contributie

De contributie in 2019 is € 12,00 per lid. Voor 2019 wordt uitgegaan van 600 contributie betalende leden

€ 7.200,00

Bijdragen Alwel

De opgenomen bijdrage van Alwel is gebaseerd op de afspraken uit onder andere de samenwerkingsovereenkomst, is voor 2018 uit de volgende onderdelen opgebouwd:

1. Basisbijdrage	€ 25.000,00
2. Vergoeding voor de zaakvoerder (maximaal)	25.000,00
3. Bijdrage op basis voorgaand jaar ontvangen contributies	6.720,00
4. Bijdrage voor advieskosten	10.000,00
5. Bijdrage voor kennisverwerving	6.000,00
6. Bijdrage voor het informeren en raadplegen van de achterban	10.000,00
7. Drieëntwintig actieve bewonerscommissies á € 400,00	9.200,00
8. Projectkosten: afhankelijk van behoefte	p.m.

Maximaal te ontvangen bijdrage van Alwel

€ 91.920,00

Huurdershuis

Het Huurdershuis bevindt zich aan de Liesbosweg 40C te Etten-Leur. Onder deze post zijn zowel de investeringen als de gebruikskosten opgenomen.

Huur, inclusief energie, water en beveiliging	€ 6.000,00
Afschrijving verbouwing (10 jaar)	2.500,00
Kosten inboedel	1.000,00
Gemeentelijke lasten	200,00
Onderhoud en schoonmaak	1.500,00
Opbrengst beschikbaar stellen Huurdershuis aan derden	-/- 1.500,00
Verteer opbrengsten	€ 3.000,00
kosten	1.500,00

	-/- 1.500,00
Gastvrouw	1.500,00

Totaal huisvesting	€ 9.700,00

Informatie- en communicatietechnologie (ICT)

In het Huurdershuis wordt gebruik gemaakt van kantoor- en automatiseringsapparatuur. Ook zijn er abonnementen en licenties, die worden gebruikt. Onder deze post zijn zowel de investeringen als de gebruikskosten opgenomen.

Kopiëren en printen	1.000,00
Computers en netwerk, software en licenties	1.250,00
Internet en telefonie	800,00
ICT-beheerder	1.200,00
Totaal ICT	€ 4.250,00

Organisatie- en administratiekosten

Leden- en boekhoudpakket	€ 2.000,00
Drukwerk en kantoorartikelen	500,00
Portokosten	150,00
Bankkosten	300,00
Representatie	500,00
Huurdersadministrateur	1.200,00
Huurderssecretaris	1.200,00
Zaakvoerder	25.000,00
Totaal organisatie- en administratiekosten	€ 30.850,00

Kosten huurdersraad, huurdershulp en werkgroepleden

Onkostenvergoedingen huurdersraad	7.200,00
Onkostenvergoedingen huurdershulp	1.200,00
Overige kosten	1.500,00
Groepsbindingactiviteit (samen met vrijwilligers)	2.000,00
Totaal Huurdersraad en huurdershulp	€ 11.900,00

Complex- en buurtcommissies

Bijdragen in kosten	€ 2.750,00
Scholing, bezoek symposium of excursie	1.500,00
Groepsbindingactiviteit	750,00
Totaal complex- en buurtcommissies	€ 5.000,00

Informeren en raadplegen leden en overige huurders

Huurdersdag	€ 3.700,00
Ledeneditie Huurdersnieuws met Huurwijzer (4x) , inclusief bezorgen	3.500,00
Website, Facebookpagina en twitter	300,00
Leden- c.q. huurdersbijeenkomsten	2.000,00
Redactie	500,00
	<hr/>
Totaal informeren en raadplegen huurders	€ 10.000,00

Lidmaatschap Nederlandse Woonbond

Het bedrag van de contributie van de Nederlandse Woonbond is opgebouwd uit een vaste bijdrage en een gedeelte dat afhankelijk is van het aantal huurwoningen in het werkgebied van de HBV Etten-Leur. Laatst bekende cijfer is dat uit het jaarverslag WEL 2017: 5.288 woningen.

Contributie Nederlandse Woonbond	€ 7.400,00
----------------------------------	------------

Deskundigheidsondersteuning

Advies en Ondersteuning HBV	10.000,00
Projectondersteuning	p.m.
	<hr/>

Totaal deskundigheidsondersteuning	€ 10.000,00
------------------------------------	-------------

Kennisverrijking

Abonnementen, boeken en brochures	€ 500,00
Symposia e.d.	1.250,00
Cursussen	4.250,00
	<hr/>

Totaal kennisverrijking	€ 6.000,00
-------------------------	------------